

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 41. Utkommer hvarje Söndag. Götheborg den 12 October 1856. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. X årgången

Philarete, erkebiskop af Moscau, vid den kejsrerliga kröningen.

Det var ett storartadt uppträde att i Himmelsfärds kyrkan en kejsarrikets fyratio biskopar församlade emellan högaltaret och estraden, jemte deras tjenstgörande prester, alla anropande himlen om lycka för kejsaren. I spetsen för dem var Philarete, erkebiskop af Moscau, det utmärktaste namn i ryska kyrkan för fromhet, lärdom och den kroppsliga styrka, som satte honom i stånd att vid nittio års ålder fortfara att utöfva sina biskopliga pligter. Jungfru Marias gyllene relikskrin var öppet, innehållande

bennes porträtt, som säges blifvit måladt af evangelisten Lucas, och hvilket är infattadt med juveler af omätligt värde. Vaxljusen brunno, rökelsen uppsteg i stora moln och osynliga chörer sjungo de herrligaste sånger.

Pelshandlaren.

Nordamerikansk Berättelse.

(Forts. o. sl. fr. N:o 40.)

Han gaf ögonblickligen sina båtar signal, att så fort som möjligt draga sig tillbaka åt den andra strandbrädden och dölja sig mellan videbuskarnes skuggor. I det han

försigtigt for vidare, upptäckte han snart åt höger en lägereld för "Korpar" (en Indianstam). Laggande till vid en liten ö, såg han i ett damm-molu ungefär hundra ryttere som togo vägen åt floden. Knappt fick han tid att dölja sin båt i en tät skogsdunge, som drog sig långs åt ön, förän hela rytterskaran kom ned till floden. De begge tropparne sågo och helsade hyarandra med höga rop. Några bland de nyss anlände sprängde med sina hästar ut i Missouri, för att rida öfver till lägret å högra sidan, och kommo förbi båten på några stegs afstånd, utan att se densamma; de andre upptände eld på venstra stranden.

Sålunda ställd emellan tvenne fiender, var Davids belägenhet så mycket farligare, som han icke kunde kommunicera sig med de andra båtarna. Den inbrytande natten minskade icke förlägenheten; det ringaste buller kunde höras på begge stränderna; den minsta rörelse kunde ses i det klara stjernljuset. Ramsay beslöt att låta vildarne insomna.

Han väntade därför tåligt till midnatt, slutligen, sedan äfven det minsta buller försvunnit, kom han fram ur sin smygvrå, som hittills dolt honom. I samma ögonblick förnams ett sakta plaskande och de andra båtarna sågos långsamt glida nedåt floden; de hade sett hans manöver och ville stöta till honom.

Hela flotiljen hade snart ön bakom sig och simmade öppet emellan de begge lägren. Knappt hade den sista båten försvunnit, då man i hans närhet hörde ett skrik. Han störtade fram i båtens förstäf; en Indianer, som simmade öfver floden, var under kölen och började redan ett annat skrik; men han kunde ej fullborda det, ty Ramsay grep hans hufvud, som höjde sig öfver vattnet, och nedtryckte det.

Derefter började en stum och förfärlig kamp; för att göra sig lös, hade vilden fattat tag i den unge mannens arm, den han drog åt sig. "Släpp honom," sade Peter, som befann sig i samma båt. "Nej," svarade David, "han skulle störta oss." Då

han uttalade dessa ord, gjorde Indianen en sista kraftansträngning; båten krängde starkt, och den unge kolonisten försvann i vattnet. Nehala utstötte ett skrik och den andre Trappern lät båten stanna. Vattnets rörelse antydde det ställe, der kampen fortsattes under vattnet. Plötsligen visade sig Indianens armar, för att genast åter försvinna. Ett hufvud stack upp öfver vattnet. "David!" ropade Nehala matt. — "Här är jag," hördes den unge mannens stämma. — "Och vilden?" frågade Peter. — "Hos fiskarna!" svarade David. De begge Trapperna hjälpte honom upp i båten, hvarest den unga Indianiskan kastade sig i hans armar. "Nu raskt framåt," sade den unge mannen, "de skola vakna i lägren." Man hörde också verkligen ett otydligt buller, några skuggor visade sig; men det varade blott ett ögonblick och derefter blef allt åter tyst.

Följande morgon uppnådde flottiljen fästningen Cass, första posten vid Missouri. De största hindren voro nu öfvervunna och återstoden af resan erbjöd ringa fara.

Läsaren har utan tvifvel icke glömt första kapitlet, uti hvilket vi skildrade Jonathan och David pratande på en gata i Franklin. Sedan detta samtal hade ett år förflutit och de begge vännerna befunno sig åter på samma ställe, men i temligen olika belägenhet. Davids alla drag andades lugn och belåtenhet, under det att Jonathan med korslagda armar och sänkt hufvud framställde en bild af förtviflan. "Således har din stackars mothers sjukdom tvingat dig att stänga boden?" sade Ramsay, fortsättande ett samtal. — "Och allt hvad vi egde gick öfver i kreditorernas händer," tillade Jonathan. — "Kan du inte arbeta?" frågade Ramsay mildt. — "Hvad skall jag ta mig till?" svarade Jonathan vresigt. "Har jag något yrke? Du talar så, emedan du är en rik man, och hånar nu den fattige. Dig fattas intet. Din moder är lycklig; du har gift dig med den vackraste Indianska, som nånsin visat sig i kolonierna. Hela världen tycker om dig och allt lyckas dig." — "Det är sant, jag har Gud att tacka för mycket, men jag har också arbetat flitigt och uppfyllt min skyldighet mot mina medmenniskor. Tro mig, Jonathan,

verksamhet och mensklighet äro de bästa vägar . . . — "Åt fanders med dina talesätt!" ropade den unge mannen. "Behåll hvad du erbjudit mig, jag behöfver intet af dig." Med dessa ord lemnade han trotsigt Ramsay, och man hörde ännu samma afton, att han lemnat Franklin och öfvergifvit sin stackars fattiga mother. Han egde ej mod att arbeta för begge. David hade knappt fått höra detta, innan han skyndade till den gamla frun och sade: "Min mor behöfver en väninna och ett stöd för sin ålder: kom till oss, och jag skall egna er en sons ömhet."

Kröningen i Moskwa.

Korrespondenter så väl till *Indépendance Belge* som till *Le Nord* traktera åter världen och sina läsare med förtjusningsfyllda berättelser från Moskwa om kröningen derstädes och om den präktiga stäten dervid. Vid beskrifningen om taffeln, vid hvars begynnelse endast de tre krönte kejslerliga personerna fingo sitta, men alla öfriga måste stå, tycker dock den förre korrespondenten att det nästan går för långt, isynnerhet då han ser dem betjnas af rikets stordignitärer, hvilka bära fram och åter matfat och talrikar, eskorterade af chevaliergardister med dragna värjor. Vi meddela ur hans berättelse i sammandrag följande:

Före kl. 5 på morgonen belägrade redan en oräknelig folkmassa de förnämsta ingångarne till katedralen. Omkring 6000 kort hade blifvit utdelade till de särskilda läktarne, som voro uppförda på czarernes borggård och omkring klocktornet Ivan-Velike, samt 40,000 till Kremls inre gård; de utvalde, som insläpptes i det inre af kyrkan, voro till antalet knappt 500.

En strålände sommarsol gaf åt anordningarne ökad glans. Kl. 7 voro bortåt 50,000 åskådare samlade längs utefter den väg, der det kejslerliga tåget skulle framgå. Brefskrifvaren berömmar ryssarne såsom ett stillsamt och fredligt folk, som icke behöfde några gensdarmer för att upprätthålla ordningen. De, som våga sig in bland massan för att söka uppnå sina på förhand anskaffade platser, blottställa sig visserligen för att få sina toiletters friskhet en smula uppblandad genom det alltför nära granskandet med rysslädret,

men detta var en obetydlig olägenhet i jämförelse med vinsten deraf. Man hade bjudit ända til 150 silfverrubel för ett inträdeskort till den inre borggården.

Ett batteri af 8 kanoner gaf kl. 7 signalen till den allmänna klockringningen. Det var den namnkunniga Ivan-Velikis jätteklocka, hvars allvarliga och majestätiska stämma först förnams.

De kejslerliga regalierna, tio till antalet, riksfanan, riksigillet, rikssvärdet, kejsarinnans purpurmantel, kejsarens purpurmantel, riksäplet, spiran samt den lilla och den stora kejslerliga kronan, fördes under tiden till tronsalen.

Enkekejsarinnan, beledsagad af tronföljaren och stödjande sig på sina båda söner, storfurstarne Nikolaus och Michael, intog först, omkring kl. 9, sin plats i katedralen på en tron till höger om kejsarens. Hon var klädd i hvit moiré och bar den kejslerliga kronan i diamanter. Hennes mantel af guldbrokad, garnerad med hermelin, uppbars af tvenne höga hofembetsmän. Efter henne kommo de unge storfurstarne och storfurstinnorna, kejsarens döttrar och systrar, samt de vid ryska hofvet gästande utländske furstarne, äfvensom en talrik svit af hofdammer och hoffruar, alla i nationaldrägt, hufvudbonad af sammet, rikt besatt med guld och ädelstenar, samt med purpurmantlar öfver skuldrorna.

De särskilda beskickningarne hade öfverenskommit, att man omkring kl. 8 skulle samlas hos den franske ambassadören de Morny, och derifrån i högtidlig procession begifva sig till Kreml. Men ett dröjsmål, föranlett af österrikiska beskickningen, uppehöll dem en hel timma hos herr de Morny, så att man först omkring kl. 9 kunde begifva sig på väg. Alla ekipagerne voro i stor gala: Mornys utmärkte sig genom ädel stil och god smak; den österrikiske ambassadören furst Esterhazys genom slösande prakt och rikedom. Furst Esterhazy beledsagades af en ofantlig mängd lakejer, som gingo före hans vagn, hvilken omgafs af praktfullt utstyrda hejdukar. Sjelf bar han en ungersk drägt, hvilken vida öfverträffade hvad man på förhand hade berättat om den prakt, som han skulle utveckla. Roeken var helt och hållet garnerad med fina perlor i sådan mängd, att man på afstånd tog dem för ett silfverbroderi;

mössan smyckad med en diamant-aignette af oskattbart värde, fästad med ett diamantspänne, som en kejsare kunde afundas; sabeln och sporrarna höljda af diamanter.

Vidare märkte man den turkiske ambassadörens rikt förgyllda vagnar; han hade först dagen förut ankommit till Moskwa, och hans åsyn gjorde ett ganska lifligt uppseende. Den påflige nuntien skulle "af rent religiösa skäl" först anlända dagen efter kröningen.

Kl. half 10 ankommo ambassadörerna till katedralen och intogo de platser, som för dem voro inredda till venster om den kejsarliga tronen och följaktligen till höger om altaret, i följande ordning: på första raden grefve de Morny, lord Granville, furst Esterhazy, prinsen af Leiningen (Belgiens ambassadör), general Broglia (Sardiniens), lady Granville och prinsessan af Leiningen; på andra raden de öfriga makternas utomordentliga sändebud och deras i Petersburg anställda ministrar. De följande raderne upptogos af ambassadsekreterare och attachéer. Turkiets och Persiens representanter, hvilkas religion förbjuder dem att inträda i tempel, der man dyrkar en annan Gud än deras, togo plats på en utanför katedralen uppförd läktare. Midt emot diplomatiska kåren, på platser till höger om tronen, befunno sig de unga storfurstarne, storfurstinnorna samt hela den täcka skaran af hofdamer. Platserna i fonden, bakom upphöjningen för tronen, upptogos af medlemmar af senaten och den heliga synoden m. fl. höga embetsmän.

Diplomatiska kåren hade knappt intagit sina platser, förr än lefverop utanföre tillkännagafvo att kejsaren utträdt ur palatset. Vid detta buller började katedralens presterskap, företrädt af metropolitane i Moskwa och Novgorod, uti öfverste-presterliga dräkter af en oerhörd rikedom, samt af tolf eller femton erkebiskopar och biskopar, att i procession närma sig södra porten för att der mottaga kejsaren. Presternas långa och till största delen hvita skägg nedföllu i rika vågor på deras bröst; metropolitane i Moskwa, Philaret, håller i handen det kors, som kejsaren skall kyssa vid sitt inträde i kyrkan.

Efter en kort väntan visar sig kejsaren, iklädd sin stora uniform och bärande ännu

utmärkelsetecknen för sina förut innehafda befattningar. Han bär röda underkläder, hvilka begagnas af högre officerare inom ryska armén. Hans gång är långsam, allvarlig och högtidlig; bakom honom, under den andra hälften af den praktfulla tronhimmel, under hvilken de gått ifrån palatset och som stannar vid kyrkporten, vandrar kejsarinnan, hvitklädd, blek och synbart upprörd. Båda buga sig framför helgonbilderna framför altaret, kyssa dem med vördnad, efter att hafva gjort talrika korstecken, och närma sig derefter, företrädda af öfversten för chevaliergardet med dragen värja, den upphöjning der tronerna stå.

Framkommen till tronen, kastar Alexander, säger korrespondenten, innan han sätter sig på den, en lång blick öfver församlingen. Alla de närvarande, tysta och uppmärksamma, hålla sina blickar fästade på kejsaren, under det metropolitane i Moskwa, stigande uppför estradens trappsteg, går att lägga öppen framför honom den bok, som innehåller trosbekännelsen. Alexander uppläser den med stadig röst; nu närma sig de öfrige metropolitane, från Novgorod, Kiew och St Petersburg, bärande på tvenne hyenden den kejsarliga manteln. Kejsaren påtager den med deras bistånd, men icke utan svårighet, enär släpet på manteln är mycket långt och de biträdande föga vane vid sådana förrättningar. Metropolitane i Moskwa lägger nu sina händer på kejsaren, som böjer sig inför honom, och läser de böner, som äro brukliga inom den grekiska kyrkan: ett högtidligt ögonblick, hvars inflytande meddelar sig åt hela församlingen.

Det är först sedan han mottagit denna första invigning, som kejsaren, uppresande sig, befäller att man skall bära till honom kronan. Han fattar henne med begge händer, lyfter henne långsamt i jemnhöjd med hufvudet och påsätter henne, under det att metropolitane i Moskwa håller till honom ett tal. "Alexander II var i detta ögonblick verkligen skön! hans på en gång välvilliga och manliga ansigte fick ett uttryck af romerskt majestät under detta blandande diamantberg, värderadt till mer än 6 millioner rubel, och hvars form är densamma som på de byzantiske kejsarens krona." (Forts.)

Petersburg.

I mitt förra bref gaf jag er en skildring af en vigsel-ceremoni i ryska kyrkan. I dag vill jag yttra några ord öfver begravnings-ceremonierne här i landet, emedan jag för någon tid sedan kom i tillfälle att bevista en förtjenstfull mans likfärd. Den man, hvars lik ni, enligt bifogade illustration, finner buren af åtta unga gossar, var statsrådet Fleury, direktör öfver anstalten för döfstumma. Så väl för sin älskvärda karaktär i umgänget som för sina förträffliga bemödanden för de olyckliges uppfostran, som äro utrustade med tvenne sinnen mindre än andra menniskor, var Fleury allmänt aktad och vördad.

Det hade blifvit mig för tråkigt i Petersburg, som nu tycktes helt och hållet öde, sedan ezaren och med honom sista återstoden af turister från alla världens kanter, äfvensom rikets store tagit vägen till Moskwa. En väntad penningremiss, som uteblef, hindrade mig att taga samma väg, hvarför jag måste inskränka mig till mindre kostsamma utflygter. Jag begaf mig till bangården och for till Zarskoie-Selo, kejsarliga sommarresidenset. Bantåget genomlade en grönskande slätt, som är dekorerad med små gran- och björkskogar. Då och då visade sig en täck liten by mellan de grönskande träden, öfver hvilkas toppar kyrkans tornspira höjde sig. Ofta möttes min blick äfven af dessa små näpna landthus i schweizisk stil, hvilka om sommaren bebos af adlen. Efter trenne timmars förlopp kom jag till målet för min färd och tog plats uti en af de tillreds stående droshkorna; ty vägen från bangården till slottet är för lång att med bekvämlighet tillryggalägga till fots. Sjelfva den lilla staden är modern. Gatorna äro fördetmesta anlagda i en rät vinkel emot hvarandra, ha en ansenlig bredd och ett gladt, renligt utseende. Husen äro fördetmesta blott bebodda om sommaren af rika, adliga familjer, ligga fritt i midten af trädgårdsanläggningar och boskéer och förete en angenäm omvexling i trä-arkitekturens prydnader. Det palats, uti hvilket Katharina II utvecklade hela lyxen af sitt yppiga hof, är hvarken betydligt genom sin storlek eller formernas skönhet. Omiskänneligt bär det spåren efter denna förvirrade smak, som gjorde sig gällande vid slutet af härpiskans

Kapellet i Tzarcoi-Selos palats.

Directeurens vid de döfstummes skola begrafning i St. Petersburg.

period. De ornament, som omgifva dörrar och fönster, voro fordom förgyllda. Nikolaus har, på grund af deras förfallna utseende, låtit broncera dem allasamman. Om byggnaden härigenom vunnit, torde betviflas, ty bronzens mörka färg afsticker på ett obehagligt sätt mot de hvita murarna. Kapellet med sina fem kupoler är uppfördt i en lätt byggnadsstil och det gröna taket gifver det ett vänligt utseende. Palatsets inre är utstyrt med utomordentlig rikdom, men är

knappt tillräckligt stort, trots byggnadens betydliga utsträckning, att upptaga kejsaren med sin stora familj och talrika betjening. Kejsar Alexanders rum, hans moders och gemåls bibehållas ännu i samma skick som de befunno sig vid Nikolai fränfälle. Parkanläggningarna, som omgifva slottet, äro utförda i engelsk smak och rikligen försedda med alla de prydnader, som konst och natur kunna åstadkomma.

Från Zarkoie-Selo förer jernbanan vidare

Högvakt vid Paulauski nära St. Petersburg.

till Pawlowsk. Vid bangården till detta förnämsta stället för Petersburgarnes nöjen befinner sig en rymlig sal, der man alltid finner ett dukadt bord. Vårdens (en fransman vid namn Borrel) kök åtnjuter likasom Buder i Berlin ett välförtjent rykte bland gastronomerna. Utom bordets njutningar hitlocka äfven de berömda aftonkonserter, som här dagligen ega rum, en mängd gäster från Petersburg, änskönt stället ligger nära tugofem werst från hufvudstaden.

Vestra pavillionen af Peterhoffs slott.

Ett landligt hus.

Östra pavillionen af Peterhoffs slott.

I Pawlowsk stannade jag ej länge, emedan bristen på de der vanligen träffade gästerna åter bragte mina tankar på min misslyckade resa till Moskau. Jag beslöt att återvända till Petersburg, för att följande dagen göra en tur till Peterhoff, den unge kejsarens favoritställe. Peterhoff ligger pittoreskt vid hafsstranden, midt emot Kronstadt. Till hälften gömd mellan trädgårdar, buskar och träd erbjuder staden med slottet en hänförande anblick. Praktiga park-

anläggningar, dels amphitheatraliskt uppstiggande, dels belägna på höjderna, än i engelsk, än i gammalfransk stil, sträcka sig långt utöver den egentliga staden. Denna består i tvenne delar, som äro skilda från slottet och dess omgifningar. Den gamla stadsdelen befinner sig till höger, den nya utvecklar till venster sin förnäma prakt i lustslott och landtställen. Men öfverallt var det tyst och stilla; ty alla hade farit till kejsarkroningen i Moskau. — Knappt vå-

gade jag numera hoppas att kunna följa dem och kom undergifven tillbaka till Petersburg. Jag kom i en lycklig stund. Min vaxel var ankommen och med den en af mina bästa vänner, som blifvit uppehållen på vägen. Den tid, som förunnades mig, innan nästa bantåg afgick, begagnade jag att nedskrifva dessa rader. Mitt nästa bref hoppas jag skall blifva dateradt från Moskau.

Faktorn i Canton.

Novell.

I.

China, detta stora rike, är blott på en punkt öppet för den europeiska handeln, och det ändock med inskränkningar, dem till och med den nya traktaten med England blott svagt kunde förändra. Än i dag är Tigern den enda flod i det himmelska riket, på hvilken de "barbariska" Europeerna få idka skeppsfart: vid dess mynning ligger ständigt en flotta, som måste visitera de skepp, som fara upp till Canton. Denna flotta består af krigsjonker med korta, starka och med brokiga vimplar försedda master, som å toppen föra en gul med kejsarlig drake smyckad flagg.

Tigerns begge utgreningar förena sig vid Canton, en stad med ungefär 300,000 invånare. Till en del bygd på floden, består den af tre olika städer: den första, längs med Tigern, omfattar öfver 40,000 Champaner, hvilka på en gång både tjena som båtar och boningar; den andra staden omslutar de europeiska och amerikanska fabriksbyggnaderna; den tredje slutligen skild från de förutnämnda medelst murar och en port, och som ingen europé får beträda, bildar den egentligen chinesiska staden.

I närheten af denna port, men på den af européer bebodda sidan, börjar vår historia.

Tvenne män, åtföljde af tjänare, som beskuggade dem med stora parasoller, skredo långsamt och pratande ned till floden: den äldre bär en rock af broscherad siden, vida byxor af taft och en mössa af piqué, under hvilken hängde en hopvriden hårpiska, som räckte ända till knäet. Till och med om hans citrongulhy, hans snedtliggande ögon, hans omsorgsfullt målade ögonhår, hans korta och spetsiga skägg ännu hade kunnat lemna något tvifvel om hans härkomst, skulle dock det uttryck af girighet, slughet och feghet, som var rådande i hela hans ansigte, genast hafva stämplat chinesen. Hans ledsagare deremot, som bar en efter europeiskt modé tillskuren dräkt af nankin, hade en öppen fysiologi och något fast i sitt väsen, hvilket vanan att befälla i förening med naturligt mod plägar förläna. Begge talade halfhögt och på chinesiska.

"Jag upprepar för er, Yu-hi," sade européen, "att amerikanska kompaniet ej längre tåler dylika plundringar; de rättigheter, som er Hu-pu *) tillåter sig, måste ruinera dem. Han skickar icke blott om bord på våra skepp tullbetjenter, som bestjåla oss på det mest närgångna sätt, utan han uppskrifver, när det gäller förteckning öfver varubehållningar, på tyger det tredubbla almättet, räknar kistorna med stålvaror dubbelt och tillgriper tusentals andra bedrägerier, för att öka sina inkomster. Nyss lät han t. ex. anföra simpelt böhmiskt glas som spegelglas och flintstenar som agat. Sådant ofog kan ej längre tålas Yu-hi, det säger jag er."

Chinesen gjorde en ledsen åtbörd.

"Hvad kan jag hjälpa det?" frågade han; "Hu-pun är en snål människa; kompaniet gjorde orätt, då det visade honom den halföppna handen, der det gällde att öppna den helt och hållet."

"Vid himmeln! ha vi då ännu icke bragt nog offer?" utbröt den amerikanske faktorn, "och har då er tulldirektör icke fått för öfver femtusen dollars i kläden, stål, franska viner och guldvaror? Vi kunna ej ge mera, och det åligger er, Yu-hi, att låta Hu-pun veta det."

Yu-hi ville försvara sig.

"Ni måste!" fortfor amerikanaren i bestämd ton, "kejsaren har, i det han meddelade tolf köpmän uteslutande handelsrättighet med utländningar, hvilka köpmän bilda det såkallade Kong-hang, tillika uttryckt den viljan, att de understödjå barbarerna och tjena dem som medlare hos de chinesiska myndigheterna. Ni är vårt ombud, och det åligger er att förskaffa oss rätt."

"Och medlet till att vinna detta, min käre Effendon?" sade Yu-hi med förtretad ton; "vet ni icke, att de olycklige Hanisterna **) äro de offer, hvilka man påbördar allt det obehagliga, hvarmed man ej vågar belasta er främlingar. Ställda emellan våra herrar och européerna, likasom jernet emellan hammaren och städet, mottaga vi slagen, utan att kunna undvika dem."

"Det tror jag gerna," svarade Effendon, "men ni är för mycket öfivad i sådana saker, till att icke finna ett medel att

*) Tulldirektör.

**) Ledamöter af Kong-hang.

göra Hu-pun smidigare. Kompaniet, som gör er rik, har rätt att vänta af er, att ni låter detsamma erhålla ert allvarliga beskydd: gör det, annars försvinner vårt tålmod och vi kasta ett dussin af era tullbetjenter i Tigern."

"Hvad säger ni?" ropade chinesen, hvars små ögon i förskräckelsen hopkländes. "Ni kan väl inte tänka på en sådan grymhet?"

"Jag tror emellertid det skulle vara ett helsosamt exempel och att det skulle göra ert folk något medgörligare."

"Men jag då, min bästa Effendon," afbröt honom chinesen ängsligt, "glömm ni att jag i min egenskap af Hanist är ansvarig för allt, hvad ert folk gör? Om ni vägrar att betala en afgift, måste jag betala den; om ni begär en ordning, kastar Mandarinerna mig i fängelse; om ni kastar tulltjenstemännen i vattnet, afskar man mig hufvudet!"

"Jag vet det, Yu-hi," svarade amerikanaren med ett lugnt leende; "derför ansåg jag det för min pligt att varna er, innan det skulle komma till det yttersta. Kom öfverens med tulldirektören; öppna er hand och låt något af det guld, som ni vunnit på kompaniet, nedrulla i denna hajs hals. Man måste, då det så fordras, göra ett offer."

Yu-hi suckade, men svarade intet; han kände Effendons oböjliga karakter. Det uppstod en lång paus, under hvilken de begge ankommo till Hu-pus palats, som var igenkänligt på de drakhufvuden, som prydde dörrarna, och under hvilka kedjor och spön voro upphängda såsom symbol på rättigheten att dömma.

"Vi äro vid målet," sade Effendon till chinesen, i det han pekade på palatset; "försvara er sak väl; det skall lyckas er, om ni vill: med fast vilja kan man flytta berg."

"Så säger ni, käre Effendon," svarade Yu-hi; "men vi ha ett ordspråk, som säger: det största snille kan icke tvinga en spindel att göra silke. Jag skall dock försöka allt, och ni skall i afton få svar, när ni kommer att spisa i min sommarboning; . . . ni har väl fått min bjudning?"

"På rödt papper och skriven med guldbläck! Ni kan räkna på mig."

Chinesen gjorde ett afskedstecken med handen och de skiljdes.

Den hotelse, som Effendon uttalat, var allvarsamt menad, Yu-hi visste, att han vore i stånd att utföra den. Effendon var van att gå rakt på saken i anledning af deras bofstreck, att fordra upprättelse för hvarje liden oförrätt och att taga den själf, om den vägrades.

Under det han ännu öfvertänkte följden af Yu-his bemödanden, hade den amerikanske faktorn återkommit till sin boning som var igenkänlig på den stjernbeströdda flaggan. Han gick igenom den första byggnaden och kom in på en gård, vid hvars ända befanns en paviljong, som han bebodde, då han plötsligen hörde ett skrik likt det, de döfstumme utstöta. Han såg upp och varseblef i andra våningen bakom en halftuppdragen rullgardin en ung flicka i baltoilett, som vänligt log emot honom.

Effendon utstötte ett rop af förvåning, gaf henne ett tecken att draga sig tillbaka och steg, sedan han kastat en rädd blick omkring sig, raskt uppför trappan till paviljongen.

Den unga döfstumma öppnade själf för honom.

"Är du inte slug, Marie?" urbröt han och läste dörren efter sig. "Att visa dig vid fenstret i denna kostym! Olyckliga barn! Vill du då störta oss i förderf?"

Änskönt den unga flickan icke kunde höra sin faders ord, begrep hon dock, att han var missnöjd, ty hon kastade sig med uttryck af ånger och en så bedjande mine i hans armar, att faktorns drag ovilkorligt blefvo mildare.

"Jag glömde," mumlade han, "att barnet icke har någon annan förströelse."

Han omfamnade henne ömt. Då flickan såg sig förlåten, utstötte hon ett glädjeskrik; derefter trädde hon med själfbelåten mine tre steg tillbaka och blef, med ett barns naiva allvarsamhet, då det vill låta beundra sin klädsel, stående framför Effendon.

Rocken, af hvitt krêp, med en doftande, änskönt artificiell jasminguirland, var omsluten af en gördel med silfverbroderadt siden; ett slags sammetsturban, som var slingrad omkring hufvudet, nedföll på begge sidor och omslöt den unga flickans hufvud; fötterna slutligen voro instuckne i blå, med perlfraisar smyckade kängor. Denna lysande dräkt förlånade Maries skönhet något så feelikt, att Effendon icke

kunde återhålla ett utrop af förtjusning. Hon förekom honom som en österlandets Peri i dess herrligaste glans.

Tjusad af Maries bländande behag, betraktade han henne några ögonblick; derefter tog han hennes hand och förde henne till en af bamburör förfärdigad soffa och började med henne ett af dessa samtal genom tecken, som för dem, hvilka äro öfvade häruti, tillåta ett nästan likaså raskt utbyte af tankar som genom det talade ordet.

"Du vet sade han," att det är de främmande förbudet att medbringa fruntimmer från deras hem till detta land. Om man erfor, att du är här, skulle jag bli bortjagad och kompaniets intresse på det högsta blottställt. Det hade visserligen varit klokast att icke taga dig med, men tvungen att öfvertaga direktionens faktori, för att tillförsäkra dig en rik framtid, ville jag förena mina intressen med min böjelse: jag lät dig passera för min son."

"Och ingen har till denna dag misstänkt min förklädnad," afbröt honom den unga flickan på sitt stumma språk.

"Emedan du intet ögonblick bortlaggt densamma och jag till och med kunde låta dig behålla namnet Marie, då jag slipper att uttala det. Men hvad skulle icke hafva händt, om man fått se dig i denna nya kostym! Jag hade orätt, det var en dåraktig fantasi att låta dig få denna dametoilett. Du skulle blott taga den på dig för mig och i hemlighet, Marie. Glöm icke, att vi äro omgifne af spioner, att allt, som föregår på kontoren, berättas för de chinesiska mandarinerna. Tag ögonblickligen dessa kläder af dig, Marie, såvida du icke vill, att en olycka skall ske.

Den unga döfstumma omfamnade sin far och gick.

Hvad faktorn hade sagt sin dotter var blott alltför sant. Han bodde väl i sitt eget hus; men domestikerna, som betjente honom, voro icke personer efter hans eget val; de anvisades honom af uppköparen, hvilkens räkningar han hvarje månad måste betala, utan att våga klandra något derpå. Änskönt han hade lärt landets språk, tvang man honom dock att betala en Linguas, som skulle tjena honom som tolk. Hans lif var på detta vis en fortsatt kedja af ordvexlingar och strider med de chinesiska myndigheterna.

Under det han var försänkt i dessa tankar, slog klockan fyra. Han erinrade sig, att han skulle spisa hos Yu-hu, lät föra fram sin palankin och begaf sig till Hanistens landthus.

II.

Detta hus, på motsatta sidan af Tiger, låg midt i en trädgård, som var berömd i Canton för sin stora utsträckning och skönhet; ty änskönt han var mycket noga i alla sina handelsaffärer, bevisade sig dock Yu-hi föröfrigt intet mindre än snål. De pengar, som han på allt möjligt vis sökte afhända barbarerna, använde han till större delen på sin familjs nöjen och till förskönande af sin egendom.

Effendon steg ur sin bärestol vid en liten port; en betjent förde honom in i trädgården, som för hans ögon utvecklade hela rikedomerna af chinesisk fantasi.

Huset bestod, liksom alla chinesiska boningar, af en undervåning, der man mottog besök, och en öfvervåning, som uteslutande var bestämd för Yu-his hustrur och barn, hvilka man aldrig fick se.

Hanisten väntade sina gäster i det första rummet, mottagningssalongen, hvarst husaltaret befinner sig och på hvilket rökverk brännes. Hans ansigte var fryntligt.

"Välkommen under mitt tak, min käre Effendon!" sade han vid faktorns åsyn, "jag kommer från Hu-pun och hoppas, att kompaniet för framtiden skall få orsak att bli nöjdt."

"Och har saken varit er dyr?" frågade Effendon leende.

"Dyr nog, för att förderfva en den bästa måltid," sade chiesen; "jag vill ej tänka derpå, vi kunna tala derom en annan gång."

"Hu-pun hade säkert fordrat det dubbla, om han hade känt ert landställe. Ert hus är värdigt en kejsare i medelpunktens rike."

"Effendon betraktar allt med öfverseendets ögon," svarade Yu-hi med tonen af stolt belåtenhet. "Vill ni taga min boning i ögonsigte?"

Effendon svarade ja och Hanisten förde honom igenom alla rummen på nedra botten, i det han förklarade honom hvarje enskilt rums bestämelse. (Forts.)

DE AMERIKANSKE TVILLINGSBRÖDERNA NORDEN OCH SÖDERN.

Härmed följer Romanbihanget: "Genom Strid till Frid," pag. 81-88.

Nästa No utgifves Söndagen d. 19 October.

C. PETERSENS OFFICIN 1856